

Ves per on un frare de la nostra província esdevé cofundador d'una casa per a malalts dementats. I quan s'escrigui la història del Carmel Teresià a casa nostra hi trobarem moltes d'altres sorpreses... totes interessants! Ara faig una síntesi, només, d'aquesta obra social important, tot i que a l'arxiu provincial hi tenim un feix de documents.

I, qui era el pare Joan del Carmel? Doncs, el senyor Joan Alsinet i Sauret va néixer a Balaguer (la Noguera) el 26 de novembre de 1807, quatre anys abans que el beat Francesc Palau. Perquè comenceu a lligar caps! A Balaguer hi havia, aleshores, un convent de carmelites descalços (1678). Per això, no ens sorprèn que professés al nostre noviciat de Barcelona el 5 de febrer de 1826. I, acabada la carrera, fou ordenat de prevere el 1831 a Vic. També hi teníem convent.

El que ja comença a ésser més "intrigant" és per què el governador civil de Tarragona demana (13 de juliol de 1835) al batlle de Vilanova i la Geltrú si ja ha arribat a la vila el pare Joan del Carmel... Doncs, perquè el nostre pare Joan era carlí, i aleshores manaven els isabelins. I com que era "jove" i "treballava" "por Dios, por la patria y el rey", el govern el va treure del convent de la Selva del Camp i l'envià a les costes del Garraf. Per això, quan quinze dies després de la seva arribada a Vilanova es decretà l'exclaustració dels religiosos a l'estat espanyol, es va quedar sense pensió ni ajuda oficial uns anys. Són els més foscos de la seva vida... Sabem que treballa ministerialment al bisbat de la Seu. Però, pocs anys després de l'amnistia de 1851, aterra per sempre més a Barcelona.

El fet més rellevant de la seva vida, que jo conec, és la seva participació, juntament amb el fill gran de santa Joaquina Vedruna de Mas, Josep Joaquim, i el metge solsoní Francesc Xavier Cots i Pensi, en la fundació de *Nueva Belén*, "una casa de curación de dementes". L'escriptura notarial es del 12 de maig de 1857. El lloc del manicomi era "en la casa torre llamada de Andarió, propia de la viuda Maignon y Sergalet, sita en el término de la villa de Gracia". I molt aviat obre les portes als clients, encara que fins el 7 de maig de 1859 no fou aprovada pel rei.

Els primers estatuts que jo conec són prou orientadors per a conèixer una mica el seu funcionament: "Reglamento del manicomio Nueva-Belén en la villa de Gracia (Torrente de la Olla, con entrada por la calle de la Travesera de Dalt) en conformidad al sistema médico inglés Non-Constraint, adoptado para el tratamiento de las enfermedades mentales en este manicomio. Barcelona, establecimiento tipográfico de Narciso Ramírez y Rialp, calle de Escudellers, número 40, principal, 1862". Al final del fulletó de més de 30 pàgines, i abans de dibuixar-hi el trajecte principal, Major de Gràcia-Travessera de Dalt, diu: "Las personas que deseen trasladarse al Establecimiento desde Barcelona, pueden tomar asiento en los carruajes que salen, cada diez minutos, de la Rambla". No hi falta ni el domicili dels tres responsables: Francesc Xavier Cots, "calle Arco S. Ramon

* [Publicat a *Suplement. Butlletí informatiu. Carmelites Descalços de Catalunya i Balears*, 48 (maig 1995), pp. 35-36.]

del Call, 10"; Joan Alsinet, "Pbro., calle Mayor (de Gràcia), 109", i Josep Joaquim de Mas, rambla Sta. Mònica, 6.

Deu anys després de la seva fundació, el manicomi es traslladà a Sant Gervasi. Hom hi pot veure encara part de l'edifici. Jo he seguit la seva història fins a la mort del nostre carmelita descalç i fill de la província de Sant Josep de Catalunya, esdevinguda el 31 de març de 1886. En el *Butlletí* de la diòcesi de Barcelona diuen "que se hizo muy apreciable por el cuidado con que asistió a los alienados". No cal dir que fou el capellà de la casa des de bon començament.

El neuròleg i director més important que va tenir la Nova Betlem és, sens dubte, el doctor Joan Giné i Partagàs, reconegut mundialment.

I per acabar, unes reflexions, entre d'altres que se'n podrien fer:

- Quina relació va haver-hi entre el nostre P. Alsinet i el futur beat Palau? Quan neix la Nova Betlem, el P. Palau estava a Eivissa desterrat. Però des de 1862 a 1872 el P. Palau visita i viu moltes temporades a Barcelona. I concretament per Vallcarca. Doncs bé, per anar als Penitents havia de passar davant per davant, quasi, del nostre manicomi.
- Va dur-hi algun malalt? Perquè, com sabem, el "beat" en va tocar molts d'aquesta mena. Si més no, dubtosos, com ell mateix diu.
- El manicomi Nova Betlem va ésser el primer en aplicar els nous mètodes de frenopatia a tot l'Estat Espanyol. Res de la "Casa de Santa Isabel", de Madrid, ni el de la Santa Creu, de Barcelona, ni el de Sant Boi, fundat una mica abans, penso que l'any 1853 (el Frenopàtic és posterior, encara que no gaire, i també a la vila de Gràcia en principi).
- Capítol d'història mèdica, religiosa i social important per a l'Orde, la Província, la Nació Catalana i la ciutat de Barcelona que encara s'ha de estudiar i explicar...

Déu faci que sigui aviat. Per ara, aquestes engrunes!